

MAANDORGAAN VAN BIOLOGIA MARITIMA
NEDERLANDSE VERENIGING VAN ZEE-AQUARIUMLIEFHEBBERS
Opgericht 12 November 1939

Nr. 48

4e Jaargang Nr. 12

medio December 1954

T

ERUGBLIK - TWEE MAAL ZES IS TWAALF - TOEKOMST!

In het algemeen bezien was 1954 als derde Lustrumjaar voor onze Vereniging BIOLOGIA MARITIMA en haar maandorgaan DE KOR zeer zeker een vruchtbaar jaar.

Ons Ledental nam weer belangrijk toe, zodat onze Vereniging ook weer meer voor haar Leden heeft kunnen doen.

In DE KOR werd, naast een groot aantal artikelen op het gebied van voorlichting betreffende zee-aquatiek en zee-biologie, steeds ruimte beschikbaar gesteld voor het opnemen van mededelingen over de verdere activiteiten van onze Vereniging. Hiertoe behoren o.a. het vormen van een steviger basis (Statuten en Huishoudelijk Reglement) voor onze bestaande organisatievorm, het verzorgen van onze Dienst-Afdeling "Service van de Leden voor de Leden" (welker oprichting en voortbestaan niet alleen volkomen gerechtvaardigd is gebleken, doch door de voorziening in de behoefte zelfs tot een dringende noodzaak is geworden), tentoonstellingen ('s-Gravenhage en Middelburg), ons Derde (Nationaal) Congres (Rotterdam) en importen van zeedieren.

In dit nummer treft U weer verheugend nieuws aan, o.a. de oprichting van een nieuwe actieve Afdeling te Bergen N-H, en daarbij als extra voor deze maand het

eerste nummer met een inhoud van 12 pagina's, hetgeen een verdubbeling van de quantitative inhoud binnen 1½ jaar betekent!

Tot slot gun ik U een vluchtig blik in 1955: Beschrijvingen van zeedieren en -planten en hun gedragingen, fotografische afbeeldingen, kleurenplaatjes(!) en.... een grote animo van zakelijke zijde tot adverteren in DE KOR.

Mede namens het Algemeen Bestuur: Prettige feestdagen en een gezellige jaarwisseling!- G.G.P. Wouda

:-:

Willen de Leden, die hun lidmaatschapsgeld voor 1955 nog niet aan de Algemeen Penningmeester hebben overgemaakt, hiervoor alsnog vóór 1 Januari 1955 zorgdragen? In dat geval wordt het aanbieden van een postkwitantie met extra kosten na deze datum voorkomen!

Redactie en Administratie:
G.G.P. Wouda
Hulshorststraat 6
's-Gravenhage

Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen en/
of illustraties alleen ge-
oorloofd na schriftelijke
toestemming der Redactie

Gratis voor Leden

HET SUBTROPISCH- EN TROPISCH ZEE-AQUARIUM

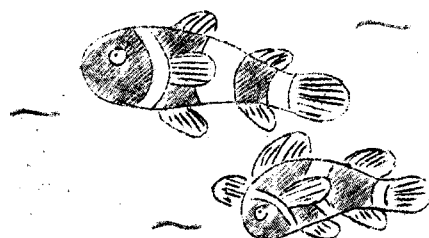
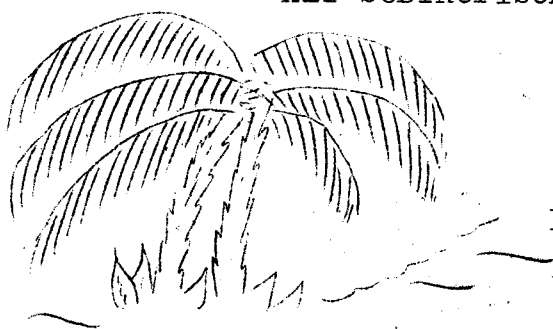
door
G.G.P. Wouda

XII

FAUNA EN FLORA

ALGEMEEN

3

Behalve het transportprobleem, dat langzamerhand schijnt te kunnen worden opgelost, doet zich tenslotte soms ook het probleem van de eigenlijke vangst van de gewenste zeedieren voor. Dat zich hierbij zonderlinge gevallen kunnen voordoen, blijkt uit het volgende.

Een Nederlandse importeur, die dikwijls zelf zijn vang-expedities meemaakt, had ondervonden, dat het vangen van Koraalvissen met behulp van een net, dat boven het Koraalrif werd neergelaten, weinig of niets opleverde, omdat de vissen bij de nadering van het net een veilig toevluchtsoord tussen de Koraalformaties zochten; het enige zichtbare resultaat was dan dikwijls een beschadiging van het net, wanneer dit aan de vertakkingen van het Koraal bleef hangen.

Daarentegen bleken de meeste Koraalvissen niet bang te zijn voor onder water zwemmende mensen; zij waren dan meestal zelfs zo nieuwsgierig, dat zij zonder veel moeite met de hand te vangen waren. Dit laatste bracht bedoelde importeur op het denkbeeld de volgende vang-expeditie anders op te zetten. Aan de hand van de door hem verstrekte gegevens volgt thans hieronder zijn relaas.

"De mailstomer, die ons en onze technische installatie, waaronder een groot aantal aquaria, naar Indonesië heeft gebracht, verlaat Djakarta voor het maken van een kustreis. In die tussentijd moet de vangst georganiseerd en uitgevoerd zijn. We hebben besloten een bezoek te brengen aan een eilandje, dat even benoorden Semarang in de Java Zee ligt. Weliswaar nemen we reeds vlak onder de kust van Java enige Koraalvisjes waar, doch het aantal is niet de moeite van het vangen waard. De zaak wordt dit maal groots opgezet.

In het binnenland, niet ver van de kust, bevindt zich een kampong. Onderhandelingen worden aangeknoopt met het hoofd van deze kampong en nadat deze zijn toestemming heeft gegeven -uiteraard in ruil voor een fikse geldelijke beloning- volgt een ware uittocht van de mannelijke bevolking; groot en klein, allen die maar enigszins de edele zwemkunst machtig zijn, spoeden zich naar de kust, stappen in hun kleine prauwtjes en volgen hiermee als een snelle Armada de motorboot, waarin we zelf met onze uitrusting hebben plaats genomen. Wanneer het eiland wordt bereikt, gaan de duikers te water. Zij hebben begrepen, wat er van hen wordt verlangd; geen grote vissen, maar kleine vissen vangen! De schare helpers doet haar best en we zien dan ook terloops, dat menig visje, met de hand gevangen, naar de motorboot gebracht wordt. Prachtig, de bunnen staan gereed om de buit te ontvangen.

Wij hebben inmiddels ook druk werk, want we proberen bovendien toch nog een ander soort net. Dan opeens een schreeuw van mijn metgezel: "Kijk daar eens" en hij wijst ergens schuin achter ons in de boot; op de bodem een hoop spartelende -en jammergenoeg ook reeds niet meer spartelende- Koraalvisjes! Aan de schare helpers was verzuimd mede te delen, dat deze visjes niet voor de consumptie bedoeld waren."

Met voorgaande ware geschiedenis moge ik dit gedeelte thans besluiten.

HET LEVEN IN ZEE

door
Dr J. J. Smith

X

Het aantal nakomelingen van vele zeedieren loopt in de duizenden, honderdduizenden of zelfs in de miljoenen. En indien van al die nakomelingen maar een heel enkele zich weer kan voortplanten, dan mogen alle andere, voordat zij geslachtsrijp zijn, in een of ander keelgat verdwijnen, zonder dat het voortbestaan van de soort hierdoor in gevaar gebracht wordt. Men schat bijvoorbeeld het aantal eitjes, dat een Oester gemiddeld produceert, op een miljoen en van een kreeft op 10 tot 15 duizend! En dit zijn dan nog dieren, die in volwassen toestand niet veel kans meer lopen opgegeten te worden; als larven zweven ze echter in het water rond en in die tijd hebben ze geen enkel middel om zich te verdedigen.

De Nederlandse Waddenzee is bijzonder rijk aan dierlijk leven; de dieren aldaar voeden zich in de meeste gevallen met slik. Voortdurend wordt door de zeestromen en door de rivieren nieuwe voorraad aangevoerd en daar dit slik zeer rijk is aan organische stoffen, kan het door vele diersoorten als voedsel gebruikt worden. De voedzame bestanddelen zijn grotendeels afkomstig van planktondiertjes, die de sterke wisselingen van het zoutgehalte niet kunnen verdragen en hierdoor te gronde gaan. In de Waddenzee mengt het water uit zee zich namelijk met het zoete water uit de rivieren, hetgeen ten gevolge heeft, dat het water op de ene plaats veel zouter is dan op de andere plaats. De meeste dieren van het wad leiden een verborgen bestaan in het slik en alleen de talloze gaatjes en uitwerpselhoopjes wijzen er op, dat het wad toch een rijke dierenwereld herbergt. Maar pas, wanneer we een hoeveelheid slik voorzichtig zeven, krijgen we van deze rijkdom een goede indruk. Dan vindt men dikwijls aantallen, welke haast niet mogelijk lijken.

Van de **Kokkels** (schelpdieren met ongeveer 25 duidelijke ribbels op de schelp) kunnen er 2 duizend per vierkante meter voorkomen en van de **Wadslakjes** zelfs enige tienduizenden. Ook sommige Wormsoorten bereiken een **dichtheid** van 1.000 tot 30.000 zelfs per vierkante meter; de **Slikgarnaaltjes** komen tot 2.000 per vierkante meter. Daar komt dan nog bij dat deze diersoorten alle door elkaar voorkomen en dat de opsomming nog lang niet volledig is.

Voor de vogels is het hier een luilekkerland. Waar ze hun snavel ook in de modder steken, overal zullen ze wel iets van hun gading te pakken krijgen.

Dag in, dag uit verzamelen zich hier duizenden vogels en tijdens de trek kan dit aantal zelfs stijgen tot zeker een half miljoen. Nemen we daarbij aan, dat iedere vogel gemiddeld 100 wormpjes enz. per dag opeet -dit aantal is waarschijnlijk veel te laag- dan moeten alleen reeds door de vogels per dag 50 miljoen dieren in het wad om het leven komen.

Toch zal ook hier de voedselvoorraad nooit uitgeput raken, omdat evenals in volle zee ook in het wad een zeer sterke voortplanting de vernietiging compenseert.

-:-

Moge de hierbij beeindigde artikelenreeks hebben bijgedragen tot een verhoogde algemene kennis van het Leven in Zee.

- 10 Juli 1950: Grootste deel der jongen dood (door de warmte?).
- 16 Juli 1950: Restant van de jongen weer verveld.
- 23 Juli 1950: Laatste jongen dood (vermoedelijk door zeer warme dag); zij waren ca 5 mm groot

- 14 Mei 1951: Palaemon elegans vrouwtje brengt eieren uit de eierstok in de broedruimte tussen de zwempoten. Hierbij wordt een merkwaardige stand van het lichaam aangenomen; deze is afgebeeld in onderstaande schets:

Normale stand

Stand tijdens het overbrengen van de eieren

Het kopborststuk wordt in een rechte lijn gebracht met het achterlijf, terwijl het achterste deel van het achterlijf sterk naar beneden wordt gekromd. De eierstok loopt het eerst leeg aan de achterkant; de eieren komen eerst boven voorin de broedruimte, daarna steeds meer naar achteren. De gehele handeling is in 5-10 minuten afgelopen. Het is niet te zien waar de eieren precies uitkomen en ook niet op welke wijze zij op hun plaats gebracht worden en hoe ze vastgekleefd worden. Vermoed wordt, dat het eerste paar schaaftjes hierbij een belangrijke rol speelt.

- 21 Juli 1951: Palaemon elegans heeft jongen gekregen in bakje met veel draadwier (deze jongen zijn niet van het op 14 Mei 1951 beschreven vrouwtje). De jongen eten direct eidooier.
- 22 Juli 1951: Alle jongen dood.

- 9 Mrt. 1953: Palaemon elegans vrouwtje krijgt eieren in de broedruimte.
- 13 Apr. 1953: De jongen van bovengenoemd vrouwtje zijn uitgekomen.
en
- 14 Apr. 1953.
- 15 Apr. 1953: Alle jongen dood.

- 16 Apr. 1954: Palaemon elegans heeft jongen gekregen. In tegenstelling tot de larven van Palaemonetes varians, die kleurloos zijn, hebben deze larven een bruinachtige vlek in het voorste deel van het lichaam.
- 18 Apr. 1954: De bruinachtige vlek is verdwenen. De dieren worden ver-

Erratum: Bls 102 en 103 staan in onjuiste volgorde.

EEN KWEEKJE VAN DE STEURKRAB
PALAEMON ELEGANS

door
Dr C. van der Meer

In HET AQUARIUM, 19e jaargang nr. 8, Januari 1949, bladzijde 189, beschreef ik de kweek van de Steurkrab PALAEMONETES VARIANS. Sindsdien heb ik nog verschillende malen kweekjes van deze soort gehad, waarbij het grootste aantal opgekweekte jongen 68 bedroeg. Thans wil ik zeer in het kort de belangrijkste feiten betreffende de voortplanting herhalen.

De vrouwtjes hebben een grote eierstok, die in het kopborststuk boven de maag ligt en als een grijze massa zichtbaar is. Vermoedelijk worden of de eieren direct in het lichaam bevrucht, of de mannelijke geslachtsproducten worden door het vrouwtje enige tijd bewaard.

De geslachtsopening bevindt zich ter plaatse van de aanhechting van het derde paar looppoten bij het vrouwtje en van het vijfde paar looppoten bij het mannetje.

De bevruchte eieren worden door het vrouwtje megedragen tussen de zwempoten en voortdurend in beweging gehouden. Na een vrij lange ontwikkelingsperiode komen de larven uit. Zij gelijken dan in het geheel niet op de volwassen dieren. Ook de wijze van voortbewegen en voeden wijkt sterk af van hetgeen wij bij volwassen exemplaren kennen.

Na het doorlopen van een aantal larvenstadia bereiken zij na 4 tot 5 vervellingen een vorm, welke een sterke gelijkenis vertoont met de volwassen toestand.

Natuurlijk wilde ik ook mijn krachten beproeven op de zoveel mooiere PALAEMON ELEGANS. Jaar na jaar mislukten echter alle pogingen. Hieronder volgt een uittreksel van mijn aantekeningen.

12 Juni 1950: Palaemon elegans heeft jongen gekregen; deze overge-
en bracht in een bakje met een pluk draadalg.

13 Juni 1950: Zij eten nog niets.

15 Juni 1950: Alle jongen verveld; eten fijngehakte enchytraeën en
fijngewreven, gedroogde daphnia's, maar geen artemia
naupliën.

16 Juni 1950: Alle jongen dood (zuurstofgebrek resp. koolzuuropho-
ping??).

29 Juni 1950: Palaemon elegans heeft jongen gekregen; zij eten nog
niets. In bakje sterke doorluchting aangebracht.

30 Juni 1950: Jongen eten Sluis' visvoer nr. 3.

2 Juli 1950: Alle jongen verveld; eten gehakte enchytraeën, maar geen
artemia naupliën.

3 Juli 1950: Jongen eten met graagte dooier van hard gekookt ei. Van
nu af gevoerd met Sluis' nr. 3 en eidooier.

7 Juli 1950: Jongen weer verveld.

t/m

9 Juli 1950

deeld over 3 bakjes, waarin welig draadwieren groeien en vele copepoden (cyclopsachtige diertjes) voorkomen. Alleen in bakje 1 gevoerd. Vanaf de eerste dag eten de jongen fijngemaakte mossel en eidooier. Van nu af gevoerd met brandnetelpoeder, Sluis' nr. 3 en Exotic flakes (eiwithoudend vlokvoeder; Red.).

19 Apr. 1954: Nog geen der dieren is verveld. Een jong doet pogingen om copepoden te vangen, doch slaagt hierin niet. De jongen zitten wel heel duidelijk aan stukjes mossel te knagen.

22 Apr. 1954: In bakje 1 veel doden. De dieren worden nu dagelijks gevoerd met Sluis' nr. 3 en Exotic flakes. In bakjes 2 en 3 alle jongen dood. Bakje 1 wordt tegen alle zijlicht afgeschermd, behalve aan de kamerzijde. Gehakte enchytraeën worden gegeten.

24 Apr. 1954: Alle jongen dood.

Uit deze aantekeningen zijn de volgende conclusies te trekken:

De eieren verblijven ongeveer een maand in de broedruimte. De uitgekomen larven nemen direct al voedsel tot zich in de vorm van eidooier en fijngemaakte mossel. Later zijn zij ook te voeren met fijngehakte enchytraeën, fijngewreven gedroogde daphnia's, fijngemaakte Exotic flakes en Sluis' visvoer nr. 3. Reeds vrij grote brokken kunnen door de dieren verwerkt worden; het verdient zelfs aanbeveling het voer niet al te fijn te maken. De kleine copepoden worden, althans door de jonge larven, niet gegeten; artemia naupliën worden evenmin genuttigd.

Het volgende zij hierbij nog op te merken: Vrouwtjes met eieren worden alleen in de zomermaanden aangetroffen. Dit brengt met zich mede, dat in de periode, waarin de jongen groot worden, gewoonlijk een aantal warme dagen voorkomt. Daar dood voer gegeven wordt, bestaat er dan altijd gevaar voor waterbederf; temeer, daar de jongen bij voorkeur zwevende deeltjes tot zich nemen, zodat op de bodem vallend voedsel grotendeels aan rotting is prijsgegeven. Het verdient daarom aanbeveling de kweek in een flink grote bak met niet te hoge waterstand en goede doorluchting te doen plaats vinden.

De jonge dieren hebben sterk de neiging zich naar het licht toe te bewegen. Bij gebruik van volglazen bakjes verzamelen zij zich in een of meer hoeken en blijven daar dan op en neer dansen zonder zich om toegediend voedsel te bekommeren, tenzij ze er toevallig tegen aan zwemmen. Het is daarom nodig de kweekbak aan de zijanten af te schermen en alleen bovenlicht toe te laten.

Met deze ervaringen gewapend, werd een op 15 Augustus 1954 te Bergen op Zoom gevangen Palaemon elegans vrouwtje gebracht in een volglazen bak van 50x30x30 cm, waarin een waterstand van 14 cm. De bak was geplaatst met een korte zijde naar een raam op het Noord-Westen. Deze zijde werd tegen het licht afgeschermd. De afscherming liep bovendien nog 10 cm langs de lange zijde door.

In één hoek werd een matige doorluchting aangebracht, bestaande uit grove bellen. Over het midden van de bak dreef een glazen buis op het oppervlak. Hierdoor had die helft, waarin zich de uitstromer niet bevond, een kalm of vrijwel stilstaand oppervlak.

Op de bodem bevond zich gewassen rivierzand. Bodem en wanden waren

grotendeels begroeid met een dik tapijt van een purperrood blauwwier, bestaande uit prachtige, spiraalvormig gewonden, bewegende draden. De bak bevatte vele kleine copepoden. De temperatuur was bijna constant 22° C.

Op 23 Augustus 1954 waren de ongeveer 2 mm grote jongen uitgekomen. Zij werden direct rijkelijk gevoerd met eidooier, welke niet al te fijn werd gewreven met wat leidingwater. Zo ontstonden vrij grove stukjes met een tamelijk groot zweefvermogen. Deze werden gretig gegeten.

Op 25 Augustus vervelden de dieren in de loop van de ochtend. Zij werden nog steeds met eidooier gevoerd, waardoor het water langzamerhand in aanzienlijke mate troebel werd.

Op 6 September 1954 waren de dieren duidelijk nog eens verveld. Ondertussen waren er volgens ruwe schatting van de 200 jongen nog een 50-tal in leven.

Van nu af werd gevoerd met kleine stukjes mossel, fijngewreven Exotic flakes en Sluis' nr. 3. Dit laatste voedsel werd grotendeels versmaad. Helaas was het mij niet mogelijk de ontwikkeling regelmatig te volgen, maar ik kreeg de indruk, dat de ontwikkelingsstadia ongeveer overeenkomen met de voor Palaemonetes varians beschreven vormen.

De eerste veertien dagen bevonden de larven zich hoofdzakelijk aan de niet afgeschermd zijde van de bak, daarna hoofdzakelijk in het afgeschermd, donkere gedeelte.

Op 25 September had ongeveer de helft van de 30 overgebleven jongen de volwassen vorm bereikt. De lengte bedroeg toen 9 mm.

Vanaf 27 September werden enkele dieren gezien, die ongeveer 13 mm lang waren en dus vermoedelijk alweer een volgende vervelling hadden doorgemaakt.

Op 29 September waren geen dieren meer in larvenstadium aanwezig. Daar aangenomen mag worden, dat -evenals bij Palaemonetes varians- het grootbrengen vanaf dit ontwikkelingsstadium geen moeilijkheden meer oplevert, is mij hiermede voor het eerst een kweekje met Palaemon elegans gelukt. Het uiteindelijk resultaat bedroeg 20 volwassen exemplaren.

Volgens mij is dit resultaat hoofdzakelijk te danken aan het gebruik van een grote bak met lage waterstand, de afscherming tegen van opzij invallend licht en het voederen met eidooier vanaf de dag, dat de jonge dieren uit het ei kwamen.

SERVICE VAN DE LEDEN VOOR DE LEDEN

Vanaf 15 December 1954 staan, zolang de voorraad strekt, de volgende zeedieren en -planten ter beschikking:

a. Droog te verzenden

1. Alikruiken	Gratis
2. Paarde-anemonen (Actinia equina)	"
3. Sagartia's	"
4. Sponswier	"
5. Tongwier	"

b. In zee-water te verzenden

1. Steurkrabben (Palaemonetes varians)	"
2. Strandkrabben	"
3. Zee-grondeltjes	"

Zie voor aanvragen en inzendingen de aanwijzingen in DE KOR nr. 45

DROEG U OOK AL UW STEENTJE BIJ DOOR HET AANBRENGEN VAN NIEUWE LEDEN ??

----- ALGEMENE JAARVERGADERING IN JANUARI 1955 -----

Voor de komende Algemene Jaarvergadering is thans de volgende Agenda vastgesteld:

1. Opening
2. Ingekomen stukken
3. Benoeming Kascontrole-commissie
4. Jaarverslag Algemeen Secretaris
5. Jaarverslag Algemeen Penningmeester
6. Behandeling Huishoudelijk Reglement
7. Verslag Kascontrole-commissie
8. Algemeen Bestuursverkiezing
9. Rondvraag
10. Sluiting

Toelichting:

ad 1-5: U wordt verzocht aan Uw Afdelingsvertegenwoordiger vóór 10 Januari 1955 schriftelijk mandaat te verlenen voor de goed- of afkeuring van de op de Alg. Jaarvergadering voor te lezen verslagen van de Alg. Secretaris en de Alg. Penningmeester.

ad 6: Bijgaand wordt U het ontwerp Huishoudelijk Reglement toegezonden. Hierover gelieve U eveneens vóór 10 Januari 1955 Uw stem uit te brengen via Uw Afdelingsvertegenwoordiger.

ad 8: In de voorlopige kandidatenlijst is geen wijziging gekomen, aangezien geen tegencandidaten naar voren werden gebracht. Ter meerdere duidelijkheid volgt hieronder nogmaals de lijst:

Algemeen Voorzitter : J.P.J. Turlings te Rijswijk Z-H
(nieuw; voorgesteld door
het Algemeen Bestuur);

Algemeen Secretaris : J.C. van Egdom te Rotterdam
(nieuw; voorgesteld door
het Algemeen Bestuur);

Algemeen Penningmeester: M. Bot te Vlaardingen
(herkiesbaar);

2e Algemeen Commissaris : J.H. Kroon te Leiden
(herkiesbaar).

Zoals bij het stemmen in onze Vereniging te doen gebruikelijk, geldt ook thans weer de regel, dat stemgerechtigde Leden, die vóór 10 Januari 1955 geen schriftelijk blijk van instemming of afkeuring aan hun Afdelingsvertegenwoordiger hebben doen toekomen, geacht worden te hebben gestemd vóór het mandaat, vóór goedkeuring van het Huishoudelijk Reglement en vóór de voorgestelde kandidaten.

Ter voorkoming van misverstanden volgt hieronder nog de lijst van de thans in functie zijnde Afdelingsvertegenwoordigers:

Voor de Gewestelijke Afdeling GRONINGEN, FRIESLAND EN DRENTE:
R.L. de Graaff, Boven Oosterdiep 107 te Veendam;

Voor de Gewestelijke Afdeling OVERIJSEL, GELDERLAND EN UTRECHT:
R.P. van der Griend, Marknesserweg 17 te Emmeloord;

Voor de Gewestelijke Afdeling ZEELAND, NOORD-BRABANT EN LIMBURG:
M. Minderhoud, Prinses Margrietstraat 16 te Middelburg;

Voor de Gewestelijke Afdeling NOORD-HOLLAND:
Ir A.J. van Neste, Molenlaan 38 te Rotterdam-N (tijdelijk adres);

Voor de Plaatselijke Afdeling LEIDEN EN OMSTREKEN:
J.C. van Welzen, Zaanstraat 34 te Leiden;

Voor de Plaatselijke Afdeling 'S-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN:
K.F. Gelink, Morsestraat 18 te 's-Gravenhage;

Voor de Plaatselijke Afdeling ROTTERDAM EN OMSTREKEN:
J. Bos Jr., Burg. Lef. de Montignylaan 151 te Rotterdam-N.

Namens het Alg. Bestuur: J.P.J. Turlings, Alg. Secr.

MIDDELBURG

Van Dinsdag 21 September 1954 tot en met Donderdag 23 September 1954 hield de afdeling Walcheren van de Kon. Ned. Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde in de Bogardzaal te Middelburg een "Floralia"-tentoonstelling. Deze expositie omvatte tevens een stand van de Middelburgse aquariumvereniging BARBUS CONCHONIUS (buitengewoon Lid van onze Vereniging BIOLOGIA MARITIMA), welke stand -zoals de dagbladders schreef met name voor wat betreft het "Noordzee-aquarium" (met o.a. prachtige Zee-anemonen) zeker de aandacht verdiende.

Bravo, Leden op Walcheren, dit kan aanleiding voor U zijn om weer enige nieuwe Leden ook voor onze Vereniging BIOLOGIA MARITIMA te winnen en daarmee als actieve Afdeling verder voor het B.M.-voetlicht te komen. Laat spoedig meer van U horen; ook elders in den lande zitten onze Leden niet stil! -- G.G.P. Wouda, 1e Alg. Comm.

LEIDEN

Op Maandagavond 27 September 1954 hield de Afdeling LEIDEN EN OMSTREKEN haar periodieke Bijeenkomst ten huize van ondergetekende. De avond werd in hoofdzaak gewijd aan een bespreking van het programma voor het komende seizoen. Onze Voorzitter, Dr J.J. Smith, toonde vervolgens een net van nylongaas met een roestvrij stalen beugel. Het zag er solide uit, maar was nogal prijzig. Voorts demonstreerde hij een paar dozen met opgezette zeedieren: Kreeftachtigen en Stekelhuidigen. Na een geanimeerd gesprek over de gemeenschappelijke liefhebberij en het bezichtigen van de aanwezige zee-aquaria, bevolkt met Zee-appels, Heremietkreeftjes, Meunen, Paling, Driedoornige Stekelbaarsjes, Slijmvissen, Steurkrabben enz. werd deze avond besloten.- J.H. Kroon, Secr.

ROTTERDAM

Op Dinsdagavond 12 October 1954 werd door de Afdeling ROTTERDAM EN OMSTREKEN ("DE ZEESTER") weer haar maandelijkse Bijeenkomst gehouden in een gedeelte van de Riviera-hal van Diergaarde Blijdorp te Rotterdam. Door onze Voorzitter, de Heer C.A. Spoelstra, werden gekleurde lichtbeelden vertoond van koraalvissen en andere zeedieren. Bovendien werden vele opnamen geprojecteerd van dieren en planten uit Diergaarde Blijdorp. Deze opnamen waren zo mooi, dat de aanwezigen er welhaast niet op uitgekeken raakten; o.a. passeerden zeer zeldzame orchideeën in verschillende vormen en kleuren de revue. Na het vertonen dezer lichtbeelden werd nog een uurtje door de aanwezigen over onze liefhebberij geconverseerd, hetgeen op zichzelf eveneens weer zeer leerzaam was. Daarnaast was het verheugend te constateren, dat een groot aantal Leden aanwezig was. -- J. Bos Jr., Secr.

'S-GRAVENHAGE

Op Dinsdagavond 19 October 1954 hield de Afdeling 'S-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN haar maandelijkse Bijeenkomst in het Cultureel Centrum "DE HAARD" te 's-Gravenhage.

Voor de Heer J.P.J. Turlings te Rijswijk, die wegens studieredenen en overbelasting van werkzaamheden niet langer het secretarisschap van onze Afdeling kon vervullen, werd in zijn plaats met algemene stemmen de Heer K.F. Gelink als Secretaris gekozen.

Na het beantwoorden van enige vragen op het gebied van onze liefhebberij en de daarop volgende pauze, hield ondergetekende een lezing -met projectie van een groot aantal kleurendiapositieven- over de "Kleuren en vormen van Zee-aquariumdieren". Hierbij werd o.a. gewezen op het feit, dat vele kleurtekeningen en vormen dezer dieren ons iets kunnen leren over het natuurlijk milieu der dieren.

Om 23 uur werd deze prettige Bijeenkomst gesloten.- G.G.P. Wouda, Vz.

LEIDEN

Op Dinsdagavond 26 October 1954 hield de Afdeling LEIDEN EN OMSTREKEN haar periodieke Bijeenkomst ten huize van de Heer S. Grooss te Voor-
schoten.

Nadat het pas ingerichte zee-aquarium van de Heer Grooss was bewonderd, opende de Secretaris de Bijeenkomst, daar de Voorzitter niet aanwezig kon zijn. Hierna kreeg de Heer Oltheten het woord om ons aan de hand van een tweetal filmstroken het een en ander te vertellen over het leven van zeedieren.

Allereerst werd een filmstrook ver-
toond over het diepzee-onderzoek, waarbij foto's uit het bekende boek van Prof. W. Beebe "800 meter onder zee" werden geprojecteerd. Hoewel de meeste dezer dieren niet in een zee-aquarium kunnen worden gehouden of voor dit doel zelfs niet te bemachtigen zijn, was het toch interessant er iets over te horen en te zien.

Het voedselprobleem is in de diepzee wel zeer bijzonder; de dieren moeten van elkaar leven of zijn afhankelijk van de regen van dode organismen, welke uit de hogere waterlagen neerdaalt.

Zeer interessant was ook de tweede filmstrook, welke over het leven langs de kust handelde. Landschappen en dieren -de laatste vaak in hun verschillende ontwikkelingsstadia (Krab en Kwak)- werden ons hierbij ver-
toond.

We kwamen weer voor de zoveelste maal onder de indruk van de rijke ge-
varieerdheid van het leven in zee.

Met een korte liefhebberij-bespreking werd deze Bijeenkomst tenslotte
besloten. --

J.H. Kroon, Secr.

BERGEN (N-H)

Op Donderdagavond 11 November 1954 werd ten huize van ondergetekende de Gewestelijke Afdeling NOORD-HOLLAND BENOORDEN HET IJ van onze Ver-
eniging BIOLOGIA MARITIMA opgericht.

Van de 7 zee-aquariumliefhebbers, waarmede wij onze werkzaamheden aan-
vangen, waren er 6 op de vergadering verschenen.

Besloten werd, dat het lidmaatschap van BIOLOGIA MARITIMA voor de bij
deze oprichting betrokken niet-leden officieel op 1 Januari 1955 zal
ingaan. De contributies voor het lidmaatschap zullen van te voren wor-
den afgedragen aan de Penningmeester van de Afdeling, die deze gelden
in de loop van December 1954 op de giro-rekening van de Algemeen Pen-
ningmeester van BIOLOGIA MARITIMA zal overmaken.

Het Bestuur van deze Afdeling zal overeenkomstig de Statuten van de
Vereniging voorlopig bestaan uit:

- a. een Voorzitter, die als Contactman optreedt;
- b. een Excursie-organisator. Deze beschikt over een sleepnet, een boot geschikt voor het varen door de branding naar voor de kust vissende schepen, alsmede een strandwagen voor het vervoer van water, sleepnet en boot;
- c. een Penningmeester.

Voor de vervulling van het eigenlijke secretarisschap zal binnenkort nog iemand worden benoemd.

De Afdeling zal eenmaal per maand samenkomen ten huize van één der Leden (bij toerbeurt). De eerstvolgende bijeenkomst werd bepaald op 9 December 1954, ten huize van de Heer B. Hollenberg te Bergen aan Zee.

De Excursie-organisator zal zo spoedig mogelijk een excursie uitschrijven naar Wijk aan Zee en de Noorderpier van IJmuiden.

Het voorstel een kleine extra contributie te heffen voor het dekken van verdere Afdelingskosten, werd voorlopig afgewezen, doch deze extra contributie zal later nog eens ter sprake worden gebracht.

Tenslotte werd nog een regeling getroffen voor het verzorgen van de zee-aquaria tijdens vakantie of ziekte van de eigenaar.

Ik geloof, dat wij hier in Noord-Holland een aardige Afdeling hebben opgericht. De leden zijn allen enthousiast. Eén heeft zelfs een complete circulatie van het aquariumwater, waarbij het zee-aquarium in de kamer in verbinding staat met een 400-liter bak buiten in de grond. In deze bak kan men zonodig regelmatig het zee-water verversen. Een flinke pomp zorgt voor de circulatie.

Een prachtig begin!

K. Zaal Jr., Voorzitter/Contactman
Dr van Peltlaan 41, Bergen (N-H)

(Dit is keurig werk, dat ter navolging dient; temeer, daar het voor onze Vereniging tevens een niet onbelangrijke Leden-aanwinst inhoudt; Red.)

ROTTERDAM

Op Dinsdagavond 16 November 1954 hield de Afdeling ROTTERDAM EN OMSTREKEN een zeer succesrijke Bijeenkomst in een gedeelte van de Riviera-hal van het Hotel Hildorp te Rotterdam.

Evenals de vorige maal werd ditmaal door onze Voorzitter, de Heer C.A. Spoelstra, een diavoorstelling vertoond. Hoewel de Heer Spoelstra eerst kort voor de Bijeenkomst was terug gekeerd van een reis naar de kust van Noord-Frankrijk, was hij namelijk reeds in de gelegenheid ons opnamen te laten zien van deze tocht.

Allereerst werd aan de hand van een landkaart verteld langs welke plaatsen de tocht was gemaakt. Ruim 900 km werd afgelegd, alvorens het einddoel, Dinard, was bereikt.

De lichtbeelden -in kleuren- waren weer buitengewoon mooi en al spoedig bleek, dat ook die kust zijn bekoring heeft. Vooral de opnamen van de vangplaatsen hadden natuurlijk de nodige belangstelling. Opvallend was de rijke wiergroei op sommige plaatsen.

Nadat de Heer Spoelstra nog enige bijzonderheden had verteld, werden enkele huisdierlijke zaken afgewikkeld.

Hierna werden de van de Franse kust medegebrachte dieren door de Leden bewonderd. Een zeer groot aantal Anemonia sulcata, prachtige Sagartia's in verschillende soorten, Heremietkreeften, Vissen enz. vormden het resultaat van deze expeditie. Met het bezichtigen van al dit moois werd deze geslaagde Bijeenkomst besloten. --

J. Bos Jr., Secr.

LAAGWATERTIJDEN voor HOEK VAN HOLLAND (1954/1955)

18. December	3.28 u. en 15.48 u.,	19 December	4.40 u. en 17.10 u.
25 December	10.21 u. en 22.38 u.,	26 December	10.56 u. en 23.06 u.
1 Januari	1.30 u. en 13.54 u.,	2 Januari	2.26 u. en 14.53 u.
8 Januari	10.16 u. en 22.35 u.,	9 Januari	11.07 u. en 23.23 u.
15 Januari	2.37 u. en 15.04 u.,	16 Januari	3.17 u. en 15.01 u.

Zie voor enige andere plaatsen de herleidingstabel in DE KOR nr. 43

HET BIOLOGIEBOEK VOOR JONGE MENSEN

Marinus Schroevers heeft in bovenvermeld boek aangetoond op welke wijze het mogelijk is het vak Biologie, dat voor vele leerlingen van de middelbare scholen slechts bestaat uit het in het hoofd prenten van dictaten en het opdreunen van hen eigenlijk weinig zeggende formules, interessant te maken door o.a. een daadwerkelijke kennismaking tussen die leerlingen en de natuur zelf tot stand te brengen.

Niet iedere leraar is in staat van het vak, dat hij behandelt, met zijn leerlingen de theorie aan de praktijk te toetsen, doch de Biologieleeraar heeft het voorrecht hierop een gunstige uitzondering te kunnen maken. De kennismaking met de praktijk kan bovendien zowel in de klas als buiten in de vrije natuur plaats vinden.

Heeft de docent daarnaast het vermogen uit de veelheid van onderwerpen in de eerste plaats juist die te kiezen, welke ook (later) in het dagelijks leven nog voor een ieder interessant kunnen zijn, dan behoort daarbij nog slechts een prettige, boeiende verteltrant om de gehele klas tot aan het eind van elke les tot zijn aandachtig gehoor te maken. Daarbij zullen dan langzamerhand de wat dieper gaande problemen eveneens met succes kunnen worden behandeld.

Deze gedachtengang, neergelegd in enige biologielessen, vormt de basis waarop dit boek geschreven is. Een schoolidylle, welke voor de betrokken partijen ook na het eindexamen prettig verloopt, zorgt voor de luchtige noot.

Vooraf voor jongere mensen, waarvoor dit boek in het bijzonder is geschreven, maar ook voor ouderen, die eens een lesje in de paedagogie nodig hebben, moge ik dit 180 bladzijden tellende werk, voorzien van een groot aantal fraaie foto's en tekeningen, warm aanbevelen.

Het boek wordt uitgegeven door de Coöp. Ver. "De Bezige Bij" g.a. te Amsterdam en bedraagt, keurig gebonden, slechts f.7.90. G.G.P. Wouda

!!!

IMPORT VAN ZEEDIEREN UIT DE GOLF VAN BISKAJE

!!!

Als laatste nieuws in het jaar 1954 kan een in het voorjaar van 1955 verwachte import in Nederland van bovenbedoelde zeedieren worden vermeld! De wijze, waarop de Leden van onze Vereniging de daarbij betrokken dieren (waaronder Zee-anemonen, Zee-sterren, Zee-egels, Huisjes-slakken, Naaktslakken, Kokerwormen, Heremietkreeften en Vissen) in hun bezit kunnen krijgen, wordt gepubliceerd in DE KOR nr. 49 (1/1955). W.

VERENIGINGSADRESSEN:

Algemeen Voorzitter: Dr C. van der Meer, Rochussenstraat 12, Delft
 Algemeen Secretaris: J.P.J. Turlings, Oranjelaan 25, Rijswijk Z-H
 (Inlichtingen over en aanmelding voor het lidmaatschap;
 alle algemene correspondentie betreffende de Vereniging)
 Algemeen Penningmeester: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen; giro
 nummer 349352 (Contributie-betalingen, donaties, enz.)

MAANDORGAAN "DE KOR":

Zendt alle kopij en daarmee verband houdende stukken, alsmede opgaven van advertentie-teksten, aanvragen voor proefnummers en adresveranderingen uitsluitend aan de Redactie-Administratie: Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage